

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) 4 ขั้นตอนคือ 1) วินิจฉัย (Diagnose) 2) ดำเนินการ (Act) 3) วัดผล (Measure) และ 4) สะท้อนผล (Reflect) (James E.A, Milenkiewicz, M.T. & Bucknam, A. 2008, pp. 150 – 154) เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีโรงเรียนอนุบาลคำชะอี ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. พื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย
 - 1.1 พื้นที่เป้าหมายในการวิจัย
 - 1.2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย
 - 1.2.1 ผู้วิจัย
 - 1.2.2 ผู้ร่วมวิจัย
 - 1.2.3 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย
2. ขั้นตอนการวิจัย
 - 2.1 การเตรียมการก่อนการวิจัย
 - 2.2 ขั้นตอนการวิจัยวงรอบที่ 1
 - 2.3 ขั้นตอนการวิจัยวงรอบที่ 2
3. เครื่องมือวิจัย
 - 3.1 ลักษณะของเครื่องมือ
 - 3.2 การสร้างเครื่องมือ
 - 3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย

1. พื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

1.1 พื้นที่เป้าหมายในการวิจัย

พื้นที่เป้าหมายในการทำวิจัย คือ โรงเรียนอนุบาลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้วิจัยเจาะจงเลือกโรงเรียนอนุบาลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1.1 เป็นโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับเตรียมอนุบาล ระดับอนุบาล จนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มุ่งพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21

1.1.2 เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อม และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.1.3 มีครูที่มีความสนใจและพร้อมที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีคุณลักษณะเป็นบุคคลในศตวรรษที่ 21

1.1.4 เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยเป็นผู้รับใบอนุญาตและผู้จัดการโรงเรียน และมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานและเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยประกอบด้วย

1.2.1 ผู้วิจัย

ผู้วิจัยเป็นผู้รับใบอนุญาตและผู้จัดการโรงเรียนคำชะอี มีความสนใจที่จะพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการในศตวรรษที่ 21 ทำหน้าที่ร่วมกับผู้ร่วมวิจัยในการแก้ปัญหา กำหนดแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตลอดจนเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาคณะกรรมการวิจัย

1.2.2 ผู้ร่วมวิจัย

ผู้ร่วมวิจัยประกอบด้วย ครูโรงเรียนคำชะอี ซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา จำนวน 28 คน รายละเอียดดังตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนครูโรงเรียนอนุบาลคำชะอี ซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย จำนวน 28 คน

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1	นางสมคิด ใจมั่น	ครูประจำชั้นเตรียมอนุบาล
2	นางนิสา รัตนวงศ์	ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1/1
3	นางสาวยุภาพร สุวรรณพันธ์	ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1/2
4	นางสาวประภากร ประชานันท์	ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1/3
5	นางสาวทิชากร เมืองโคตร	ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2/1
6	นางสาวพฤกษา มหาอุป	ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2/2
7	นางสาวทิพย์สุดา ศรีสมบูรณ์พงศ์	ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 2/3
8	นางทรงสมัย บุรัตน์	ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3/1
9	นางอนุสรณ์ โคสาสุ	ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3/2
10	นางสาวจิตรดา คนเพียร	ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 3/3
11	นางสาวศรีบุญเรือง จันทะรักษ์	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1
12	นางสาวเจนจิรา ไช้จันทิก	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2
13	นางเอื้องนภา สุวรรณไตรย์	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3
14	นางสาววริดา แก้วกิ่ง	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1
15	นางสาวชลธิชา นาคประเสริฐ	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2
16	นางสาวรุ่งฤดี เสียงล้ำ	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3
17	นางสาวจุฑามาศ ปัทม	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1
18	นางสาวพรสุดา ริกาแง	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2
19	นางสาวนฤมล สายบุงค์ล้ำ	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1
20	นางขวัญเรือน วงค์สะอาด	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2
21	นางสาวอำพร ศรีหาบัว	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1

ตาราง 10 (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
22	นางสาวรัชฎาภรณ์ สุพร	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2
23	นางสาวจิราภรณ์ บุญจำ	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
24	นางสาวธัญญารัตน์ วงคะฮาด	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2
25	Mr.Dindo Bartolome	ครูพิเศษภาษาต่างประเทศ
26	นายอาดเนย์ วงค์มหาเทพ	ครูพิเศษบูรณาการ
27	นายรัตนพ หนองสูง	ครูพิเศษดนตรี
28	นายอนุพงศ์ ผิวซ่า	ครูพิเศษว่ายน้ำ

ครูโรงเรียนอนุบาลคำชะอี จำนวน 28 คน ทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรม
ในกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ทำหน้าที่มีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย ดังนี้

1. ร่วมศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
2. ร่วมกันศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
3. ร่วมวางแผนออกแบบและกำหนดแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
4. ร่วมปฏิบัติการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเป็นผู้เข้ารับการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันพัฒนาออกแบบและจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง
5. ร่วมประเมินผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.2.3 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1.2.3.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 4 คน ประกอบด้วย

ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน ทำหน้าที่
นิเทศ และติดตามผลการจัดการเรียนรู้ของครู รายละเอียดดังตาราง 11

ตาราง 11 รายชื่อผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลคำชะอี ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1	นางปาณิสรา บุตติวงศ์	ผู้อำนวยการ
2	นางมะลิวรรณ อัจฉริยะ	รองฯฝ่ายวิชาการ
3	นางศศิมา คำนึ่งผล	รองฯฝ่ายแผนงาน
4	นายจักรนรินทร์ ตู่เชียงเพ็ง	รองฯฝ่ายอาคารสถานที่

1.2.3.2 นักเรียน จำนวน 14 คน โดยพิจารณาคัดเลือกตัวแทนนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ห้องละ 1 คน ที่สามารถสะท้อนการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้รายชื่อของนักเรียน ดังตาราง 12

ตาราง 12 ตัวแทนนักเรียนผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

ที่	ชื่อ - สกุล	สถานภาพ
1	เด็กชายกฤตชนกร อัจฉริยะ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1
2	เด็กชายชัชวาลัญช์ เสียงล้ำ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1
3	เด็กชายภาคิน ปัทม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3
4	เด็กชายโกควินทร์ วงศ์สะอาด	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1
5	เด็กหญิงกชมน ชูชัยวราภิจ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2
6	เด็กหญิงกมลชนก บุญรักษ์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3
7	เด็กหญิงกัญญาวีร์ ลุนนา	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1
8	เด็กหญิงณัฐวินีย์ แสนสุข	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2
9	เด็กหญิงณศรดา ไสยวิบูลย์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1
10	เด็กหญิงนันทิชา ใจมั่น	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2
11	เด็กหญิงวรรณธร บุษปฤกษ์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1
12	เด็กหญิงกนกพิชชา สิงห์ศร	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2
13	เด็กชายปัทมวัฒน์ คงแสง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
14	เด็กหญิงณัฐทิศา สุวรรณไตรย์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2

1.2.3.3 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 23 คน โดยพิจารณา
คัดเลือกผู้ปกครองนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนละ 1 คน
โดยพิจารณาดังนี้

- 1) เป็นผู้ปกครองนักเรียนที่บุตรหลานศึกษาเล่าเรียน
ที่โรงเรียนอนุบาลคำชะอี
- 2) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความน่าเชื่อถือ
- 3) เป็นผู้ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย
- 4) เป็นผู้มีเหตุผลและกล้าแสดงออกทางความคิดเห็น
- 5) มีลักษณะของการเป็นตัวแทน หรือ ผู้นำในการร่วม
พัฒนากิจกรรมของโรงเรียนรายละเอียดตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน ดังตาราง 13

ตาราง 13 รายชื่อผู้ปกครองนักเรียนผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

ที่	ชื่อ - สกุล	สถานภาพ
1	นายสุรศักดิ์ คำปัญ	ผู้ปกครองชั้นอนุบาลปีที่ 1/1
2	นายกิตติยา จันปุม	ผู้ปกครองชั้นอนุบาลปีที่ 1/2
3	นายจักร นันทิกะ	ผู้ปกครองชั้นอนุบาลปีที่ 1/3
4	นายทวีศักดิ์ ปัทม	ผู้ปกครองชั้นอนุบาลปีที่ 2/1
5	นายประยุทธ ศรีเสน	ผู้ปกครองชั้นอนุบาลปีที่ 2/2
6	นางสาวนงนุช ศรีสุภา	ผู้ปกครองชั้นอนุบาลปีที่ 2/3
7	จำลิบเอก สมเกียรติ ชันทวีชัย	ผู้ปกครองชั้นอนุบาลปีที่ 3/1
8	นางสาวฐิรัตน์ แสงสุข	ผู้ปกครองชั้นอนุบาลปีที่ 3/2
9	นางสาวทิพประภาพร คนคล่อง	ผู้ปกครองชั้นอนุบาลปีที่ 3/3
10	นางสาวธัญญา วังโคตรแล้ว	ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1
11	นายภูมินทร์ ปัทม	ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2
12	นางริยะพร จันปุม	ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3
13	นายอรรม อัจฉิชัย	ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1
14	นางสาวกนกพร อุปัญญา	ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2
15	นางอารีญา พนมพรรณ	ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3

ตาราง 13 (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	สถานภาพ
16	ด.ต นันทิ กลางประพันธ์	ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1
17	นางพิไลวรรณ วัลย์สุข	ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2
18	นางนิภา เพียร	ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1
19	นายพิชาญ จันปุม	ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2
20	นายภราดร สุจारी	ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1
21	นางสุจิตรา กลางประพันธ์	ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2
22	นายวัฒน์ชัย มูลสาร	ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
23	นางนิศดาวรรณ จันทรสชา	ผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2

2. ขั้นตอนการวิจัย

2.1 ขั้นที่ 1 เตรียมการก่อนการวิจัย

ในขั้นตอนการเตรียมการก่อนการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.1.1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในเนื้อหาเรื่องภาวะผู้นำครู การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ซึ่งจากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวและกำหนดกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย

2.1.1.2 ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ประชุมทำความเข้าใจและสร้างข้อตกลงร่วมกัน

2.2.1 ผู้วิจัยดำเนินการจัดประชุมครูโรงเรียนอนุบาลคำชะอี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.2.2 ผู้วิจัยชี้แจงบทบาทหน้าที่ ของผู้ร่วมวิจัยและพิจารณาคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลการวิจัย

2.1.3 การอบรม

ดำเนินการจัดอบรมเกี่ยวกับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ดำเนินการระหว่างวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2559 ตั้งแต่เวลา 09.00 – 16.00 น. ผู้ร่วมอบรม จำนวน 33 คน การดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1.3.1 ดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดอบรม เกี่ยวกับการวิจัย เรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR)

2.1.3.2 ดำเนินการจัดอบรม ดำเนินการเชิญวิทยากรให้ความรู้ ได้แก่

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ให้ความรู้ เรื่อง ภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2) ดร.สุรัตน์ ดวงชาชม ให้ความรู้ เรื่อง การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

2.1.4 การศึกษาดูงาน

2.1.4.1 การศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นแบบอย่างในด้านภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยกำหนดหัวข้อการศึกษาดูงาน คือ การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.1.4.2 เลือกโรงเรียนศึกษาดูงาน จำนวน 2 โรงเรียน โดยศึกษาดูงานร่วมกันระหว่าง ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมกิจกรรมศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีความพร้อม

ในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ณ
โรงเรียนสัตยาไสย จังหวัดลพบุรี และโรงเรียนเทพรัตนวิทยา จังหวัดตรัง

2.1.4.3 สรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงาน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย
นำเสนอตามประเด็นที่ได้เกี่ยวกับ ปัญหาการพัฒนาระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ในศตวรรษที่ 21 ร่วมกันอภิปรายความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานและสิ่งที่ควรนำมาเป็น
แบบอย่างในการแก้ปัญหาออกแบบการพัฒนาระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนอนุบาลคำชะอี

2.2 ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR)

ในการพัฒนาระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน
อนุบาลคำชะอี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ E. Alana
James, Margaret T. Milenkiewicz & Alan Bucknam (2008, pp. 150 – 154) ซึ่งได้
อธิบายไว้ว่า การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการดำเนินงานในลักษณะของการ
หมุนรอบตัว เจาะลึกเข้าไปแบบวงกลมสัมพันธ์โดย ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการตาม
ขั้นตอนการวิจัยตามลำดับคือ ขั้นที่ 1 วินิจฉัย (Diagnose) เป็นการศึกษาสภาพและความ
ต้องการจำเป็นในการจัดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขั้นที่ 2 ดำเนินการ (Act) เป็น
การจัดโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (Diagnose) นำไปสู่
การปฏิบัติ ขั้นที่ 3 วัดผล (Measure) โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันดำเนินการกำหนด
รูปแบบการกำกับติดตามผลและปรับปรุงรูปแบบการกำกับติดตามผล ร่วมกันประเมินผล
งานที่เกิดขึ้นและปรับปรุงเกี่ยวกับการประเมินการดำเนินการพัฒนาและขั้นที่ 4 สะท้อนผล
(Reflect) โดยการพิจารณาพร้อมกันระหว่างผู้วิจัยผู้ร่วมและผู้ให้ข้อมูลในประเด็นการ
บรรลุผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบย่อย หากผลการวิจัยมีสิ่งที่จะต้อง
ปรับปรุงนำผลการสะท้อนที่ได้มาพัฒนาวงรอบใหม่อีกครั้ง ซึ่งดำเนินการตามลำดับ
ขั้นดังต่อไปนี้

วงรอบที่ 1

ขั้นที่ 1 วินิจฉัย (Diagnose)

เป็นขั้นการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับ
การพัฒนาระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี

ขั้นตอนการดำเนินการวินิจฉัย (Diagnose) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันดำเนินการดังนี้

1.1 วิเคราะห์องค์การด้วยเทคนิค SWOT Analysis ในการหาจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) สร้างความตระหนักร่วมกัน และวางแผนออกแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.2 วิเคราะห์องค์ประกอบและพิจารณาตัวบ่งชี้การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนอนุบาลคำชะอี โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยพิจารณาจากพันธกิจ เป้าประสงค์ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ความเป็นไปได้ของการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในบริบทของปีการศึกษาปัจจุบัน

1.3 ออกแบบแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การพัฒนาที่กำหนดขึ้น โดยการจัดประชุมปฏิบัติการ (Workshop) โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.3.1 กำหนดแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.3.2 กำหนดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.3.3 สร้างแบบประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการ (Act)

เป็นการจัดโครงการและกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำตามการวินิจฉัย (Diagnose) ไปปฏิบัติ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ประชุมชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี

2.2 ประชุมกลุ่มย่อยเพื่อออกแบบโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่กำหนด

2.3 ดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ใน

ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี ตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่กำหนด

ขั้นที่ 3 วัดผล (Measure)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันดำเนินการ กำหนดรูปแบบการกำกับติดตามผล ปรับปรุงรูปแบบการกำกับติดตามผล และการร่วมกันประเมินผลงานที่เกิดขึ้น และปรับปรุงเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี

3.1 กำหนดทีมงานผู้รับผิดชอบในการดำเนินการและผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามโครงการกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี

3.2 กำหนดวิธีการประเมินผลโครงการกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี

3.3 ประเมินผลโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี

ขั้นที่ 4 สะท้อนผล (Reflect)

การพิจารณาร่วมกันระหว่างผู้วิจัยผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลในประเด็นการบรรลุผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของโครงการกิจกรรม โดยร่วมพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 การบรรลุผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามจุดมุ่งหมายของโครงการ/กิจกรรม

4.2 การบรรลุผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามตัวบ่งชี้ของโครงการ/กิจกรรม และร่วมกันสรุปแนวคิดที่ได้จากกรอบที่ 1

วงรอบที่ 2

ขั้นที่ 1 วินิจฉัย (Re – Diagnose)

เป็นขั้นการปรับปรุงจากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี ขั้นตอนการดำเนินการวินิจฉัย (Re – Diagnose) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันดำเนินการดังนี้

1.1 ออกแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบและพิจารณาตัวบ่งชี้

การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย พิจารณาผลที่บรรลุตามพันธกิจ เป้าประสงค์ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ความเป็นไปได้ ของปัญหาที่เกิดขึ้นความเป็นไปได้ต่อการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี

2.2 ออกแบบการปรับปรุงแนวทางการแก้ปัญหาสู่การ พัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ การพัฒนาที่กำหนดขึ้นโดยการจัดประชุมปฏิบัติการ (Workshop)

2.3 ร่วมกันวิเคราะห์โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำ ครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่บรรลุตามเป้าประสงค์ที่วางไว้

2.4 กำหนดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครู เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องปรับปรุงพัฒนาอีกครั้ง

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ (Re - Act)

เป็นการจัดโครงการและกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำตามการวินิจฉัย (Diagnose) ไปปฏิบัติ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อีกครั้งดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาโครงการ/กิจกรรมพัฒนาภาวะ ผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี ที่จะบรรลุตาม เป้าประสงค์เพื่อพัฒนาโครงการ/กิจกรรมที่ต้องปรับปรุงหรือโครงการกิจกรรมที่เกิดขึ้น ใหม่เพื่อพัฒนาองค์ประกอบตัวบ่งชี้ความสำเร็จที่ได้จากการวินิจฉัย (Re - Diagnose)

2.2 ทำความเข้าใจร่วมกับผู้รับผิดชอบร่วมกันปรับปรุงสิ่งที่ เป็น ปัญหาและแนวทางการร่วมพัฒนาตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่กำหนดอีกครั้ง

2.3 ดำเนินการพัฒนาตามโครงการ/กิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำ ครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี ตามที่ได้ร่วมกัน ออกแบบตามผลการวินิจฉัย (Re - Diagnose) อีกครั้ง

ขั้นที่ 3 วัดผล (Re - Measure)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันดำเนินการ ปรับปรุงรูปแบบการกำกับ ติดตามผลและการประเมินผลงานที่เกิดขึ้น ในการปรับปรุงเกี่ยวกับการปัญหาการพัฒนา ภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี

3.1 ร่วมกันปรับปรุงทีมงานผู้รับผิดชอบในการดำเนินการและ

ผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี

3.2 ร่วมกันปรับปรุงวิธีการประเมินผลโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี

3.3 ร่วมกันดำเนินการวัดผลโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี อีกครั้ง

ขั้นที่ 4 สะท้อนผล (Re – Reflect)

การดำเนินการพิจารณาร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล ในประเด็นการบรรลุผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของโครงการ/กิจกรรม ร่วมพิจารณาเกี่ยวข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 การบรรลุผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามจุดมุ่งหมายของโครงการ

4.2 การบรรลุผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามตัวบ่งชี้ของโครงการ

3. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี

ฉบับที่ 2 แบบประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี

ฉบับที่ 3 แบบสังเกตการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี

3.1 ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี เป็นแบบเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นเครื่องมือแบบสอบถามความต้องการจำเป็น มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งดำเนินการก่อนดำเนินการกิจกรรมตามโครงการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะดังนี้

3.1.1 เป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบสอบถามเพื่อจัดลำดับ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3.1.2 ผู้ดำเนินการตอบแบบสอบถามความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี คือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย จำนวน 28 คน

3.1.3 เนื้อหาของแบบสอบถามความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี กำหนดออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเป็นแบบเลือกคำตอบใช้วิธีแจกแจงความถี่ ส่วนที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\text{mean} = \bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.) โดยกำหนดค่าคะแนนของคำตอบหรือตัวเลือก 5 ระดับดังนี้

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้

เป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง ต้องการให้มีการดำเนินการในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง ต้องการให้มีการดำเนินการในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง ต้องการให้มีการดำเนินการในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง ต้องการให้มีการ
ดำเนินการในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง ต้องการให้มีการ
ดำเนินการในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นอื่นๆ เพื่อการ
พัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ฉบับที่ 2 แบบประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ใน
ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี เป็นแบบเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็น
แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการพัฒนา
ภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเกิดขึ้นหลังการดำเนินกิจกรรมตาม
โครงการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยกระบวนการวิจัย
ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครบทั้ง 2 วงรอบแล้ว

1. ผู้ดำเนินการประเมินตามแบบประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำครู
เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี คือ

1.1 ผู้ร่วมวิจัยในฐานะครูบุคลากรโรงเรียนอนุบาลคำชะอี

ประเมินตนเอง จำนวน 28 คน

1.2 ผู้ร่วมวิจัยในฐานะครูบุคลากรที่ทำหน้าที่เพื่อนร่วมสายชั้น
ทำหน้าที่ประเมินเพื่อนร่วมงาน จำนวน 14 คู่ รวม 28 คน

1.3 ผู้ร่วมวิจัยในฐานะหัวหน้าสายชั้นทำหน้าที่ประเมินได้แก่

1.3.1 สายชั้นระดับอนุบาลปีที่ 1 ถึงอนุบาลปีที่ 3

1.3.2 สายชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.3.3 สายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. เนื้อหาของแบบประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อการจัดการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี ได้ดำเนินการแบ่งลำดับเนื้อหาของการประเมิน
โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 ลักษณะของการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่าประเมินตาม
องค์ประกอบกำหนดระดับผลการประเมินไว้ 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบลิเคอร์ท

(Likert's Scale) คือ 5 4 3 2 และ 1 ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การพัฒนาภาวะผู้นำครู มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การพัฒนาภาวะผู้นำครู มาก

ระดับ 3 หมายถึง การพัฒนาภาวะผู้นำครู ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การพัฒนาภาวะผู้นำครู น้อย

ระดับ 1 หมายถึง การพัฒนาภาวะผู้นำครู น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (opened - end)

ฉบับที่ 3 แบบสังเกตการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นแบบสังเกต ลักษณะชนิดคำถามปลายเปิด จำนวน 7 รายการ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการทำเนิกรกิจกรรมตามโครงการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมดำเนินการระหว่างการดำเนินการทั้ง 2 วงรอบ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 การดำเนินโครงการกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. ผู้ดำเนินการสังเกตการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี คือผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล

3. เนื้อหาของแบบสังเกตการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี กำหนดออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้สังเกต

ตอนที่ 2 สถานการณ์ในการสังเกต ผู้สังเกตเลือกสถานการณ์ในการสังเกตซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินโครงการกิจกรรมหรือการสังเกตอย่างไม่เป็นทางการในสถานการณ์อื่นๆ

ตอนที่ 3 สิ่งที่ได้จากการสังเกต ผู้สังเกตต้องบันทึกหรือเขียน

บรรยาย ผู้วิจัยชี้แจงการสังเกตสิ่งที่พบเห็น หรือสิ่งที่ได้ยินหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นหรือการใช้ความคิดเห็นตัวของผู้สังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงที่ได้จากการสังเกต

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นแบบสัมภาษณ์ ลักษณะชนิดคำถามปลายเปิด จำนวน 7 รายการมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดำเนินการระหว่างการดำเนินการทั้ง 2 วงรอบ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 การดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. ผู้ดำเนินการสังเกตการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี คือผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล

3. เนื้อหาของแบบสังเกตการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี กำหนดออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้สังเกต

ตอนที่ 2 สถานการณ์ในการสังเกต ผู้สังเกตเลือกสถานที่ในการสังเกตซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินโครงการกิจกรรมหรือการสังเกตอย่างไม่เป็นทางการในสถานการณ์อื่นๆ

ตอนที่ 3 สิ่งที่ได้จากการสังเกต ผู้สังเกตต้องบันทึกหรือเขียนบรรยาย ผู้วิจัยชี้แจงการสังเกตสิ่งที่พบเห็น หรือสิ่งที่ได้ยินหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นหรือการใช้ความคิดเห็นตัวของผู้สังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงที่ได้จากการสังเกต

ฉบับที่ 5 แบบสัมภาษณ์การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเกิดขึ้นหลังการ

ดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครบทั้ง 2 วงรอบแล้ว โดยแสดงรายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ความคิดเห็นต่อการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี
2. ผู้วิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์ความคิดเห็นผู้ร่วมวิจัยผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีต่อการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนอนุบาลคำชะอี เพื่อประกอบการสรุปแนวคิดเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป

3.2 การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : โรงเรียนอนุบาลคำชะอี มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.2.1 ศึกษาหลักการ และวิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัยจากเอกสารเกี่ยวกับการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3.2.2 ศึกษาตัวอย่างแบบสอบถามความต้องการจำเป็น แบบประเมินแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากนักวิชาการหรือนักวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3.2.3 สร้างเครื่องมือการวิจัย โดยนำเอารอบแนวคิดเบื้องต้นของการวิจัยที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น ทั้งปัจจัยที่ทำให้เกิดภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และได้นำเอาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่สังเคราะห์ได้จากการประชุมปฏิบัติการ (Workshop) มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามและจัดทำเกณฑ์ในการพิจารณาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 3.2.4 ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามนั้นมาจัดทำเป็นเครื่องมือการวิจัยฉบับร่าง แล้วพิจารณาตรวจสอบความเรียบร้อยก่อนส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ
- 3.2.5 ผู้วิจัยนำเครื่องมือการวิจัยที่ผ่านการตรวจสอบความเรียบร้อยต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.2.5.1 ดร.มานิตย์ อาสานอก อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
สาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 3.2.5.2 ดร.วิหาร พละพร ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง
- 3.2.5.3 ดร.ศศิพันธ์ พูลลาภ ผู้อำนวยการโรงเรียนเชื้อจรรยาวิทย์
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดร้อยเอ็ด
- 3.2.5.4 ดร.สุภาภรณ์ กัลยารัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองมุก
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดมุกดาหาร
- 3.2.5.5 ดร.อรทัย เกิดภิบาล ผู้อำนวยการโรงเรียนควนเมา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
- 3.2.6 ปรับปรุง แก้ไข แบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
- 3.2.7 จัดพิมพ์เป็นแบบประเมินฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปตรวจสอบ
คุณภาพ ค่า IOC และใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.3.1 การตรวจสอบความตรง (Validity)

การตรวจสอบความตรงของเครื่องมือการวิจัยเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครู
เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ เป็นการตรวจสอบ
เฉพาะความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.3.1.1 นำเครื่องมือการวิจัยที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อ
ตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาว่าข้อคำถามหรือรายการข้อคำถามในเครื่องมือแต่ละ
ข้อนั้น ถามได้ตรงและครบถ้วนครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการให้ถามหรือไม่ โดยพิจารณา
ความสอดคล้องระหว่างรายการที่ประเมินแต่ละข้อ กับลักษณะของภาวะผู้นำครูเพื่อการ
จัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยกำหนดให้คะแนนผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญด้วย
+1.0 และ -1 ตามความหมาย ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่า รายการประเมินนั้นสอดคล้องกับลักษณะของการ
พัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

0 เมื่อไม่แน่ใจว่า รายการประเมินนั้นสอดคล้องกับลักษณะของ
การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

-1 เมื่อแน่ใจว่า รายการประเมินนั้นไม่สอดคล้องกับลักษณะของการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3.3.1.2 นำคะแนนที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินแต่ละข้อกับลักษณะของการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของ Rovienlli และ Hambleton (สมนึก ภัททิยธนี, 2544) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินกับลักษณะของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยพิจารณาคัดเลือกเฉพาะรายการประเมินข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป และปรับปรุงรายการประเมินข้อที่ผู้เชี่ยวชาญให้การเสนอแนะ จนได้แบบประเมินครบตามที่ต้องการซึ่งผลของการหาความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญในครั้งนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง รายการประเมินแต่ละข้อกับลักษณะของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

3.3.2 การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability)

การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.2.1 ผู้วิจัยนำเครื่องมือการวิจัยในการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ไปทดลองใช้กับโรงเรียนอนุบาลยศวดีนิคมคำสร้อย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีบริบทลักษณะเดียวกันกับกลุ่มเป้าหมายการวิจัย

3.3.2.2 นำคะแนนที่ได้นำไปทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีการของครอนบาค (Cranach's Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของแบบประเมินลักษณะของภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระดับบุคคล ภาวะผู้นำครูอยู่ในระดับ

มาก ($\bar{X} = 4.45$) ระดับกลุ่มบุคคล ภาวะผู้นำครูอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.47$)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยร่วมสังเกต ติดตามและประเมินผล ร่วมกับผู้ให้ข้อมูล และกลุ่มผู้วิจัย จากการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้วิธีการและเครื่องมือตามที่ระบุไว้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - Depth Interview) กับกลุ่มเป้าหมาย เมื่อต้องการข้อมูลที่ละเอียดและคำยืนยัน ที่แน่ชัดสำหรับการขจัดความลำเอียง (Halo Effects) หรือความคาดเคลื่อนของข้อมูล โดยยึดปฏิบัติตลอดการดำเนินการวิจัยคือ ระมัดระวังเกี่ยวกับอาการปฏิกิริยาโดยหลีกเลี่ยงจากการแสดงภาษาท่าทางที่ไม่เหมาะสม หรือบ่งบอกถึงการสั่งการ แต่ใช้การเปิดใจให้กว้าง โดยไม่ยึดติดกับวัฒนธรรมในระบบราชการแบบดั้งเดิมที่มุ่งสร้างความเหมือนหรือรูปแบบที่ชัดเจนตายตัว ยึดหลักการ จรรยาบรรณ บทบาทของผู้วิจัยแบบ PAR

4.1 การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดย

4.1.1 ข้อมูลในลักษณะเชิงคุณภาพ ใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น รวมทั้งการตรวจสอบกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ทั้ง 3 กลุ่ม และใช้การตรวจสอบร่องรอยหลักฐาน (Audit Trail) ซึ่งเป็นการตรวจสอบข้อสรุปจาก การรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม ที่มีหลักฐานเอกสารยืนยัน โดยทำการตรวจสอบกับเอกสารหลักฐานต่างๆ โดยตรง เช่น บันทึกการประชุม บันทึกความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ

4.1.2 ข้อมูลในลักษณะเชิงปริมาณ ตรวจสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ตรงกับสภาพจริงของการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อคิดเห็นหรือความรู้สึกที่ได้จากแบบสอบถาม แบบประเมิน สัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์มา นำเสนอร่วมกับผู้ร่วมวิจัย เพื่อพิจารณาว่าผลแห่งการวิเคราะห์ดังกล่าว มีความเป็นไปได้ และน่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด มีข้อขัดแย้งกับสภาพจริงหรือหลักฐานเชิงประจักษ์อยู่หรือไม่ อย่างไร อีกทั้งดำเนินการตรวจสอบจากผู้รวบรวมข้อมูลหลายคนในการรวบรวม

ด้วยแบบสังเกต ผู้วิจัยใช้ผู้สังเกตอย่างน้อย 3 คน หากผลการสังเกตไม่สอดคล้องกัน ผู้วิจัยจะพบปะพูดคุยเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน แล้วให้ผลการสังเกตนั้นมีความแม่นยำมากที่สุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะเชิงคุณภาพ ได้จากการรวบรวมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ใช้วิธีการตีความแล้วสร้างข้อสรุป รวมถึงการวิเคราะห์โดยใช้ประสบการณ์ของผู้วิจัย

5.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะเชิงปริมาณ จากแบบสอบถาม แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน เช่น ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นต้น ตามลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูล และตัวแปรที่ศึกษา

5.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปเป็นภาพรวม เมื่อการพัฒนาดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ข้อมูลโดยภาพรวมอีกครั้งเพื่อประเมินผลการพัฒนาและจัดทำสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยทั้งหมด

5.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์

ออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

5.2.1 การวิเคราะห์เบื้องต้น ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ผลทันทีที่มีการรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามสิ้นสุดลงในแต่ละครั้ง เพื่อหาข้อผิดพลาดในการดำเนินการ และพิจารณาความเพียงพอ (Rich) ของข้อมูลที่รวบรวมได้ และป้องกันการหลงลืมประเด็นของผู้วิจัย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลจากการประชุม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม หรือการสังเกต

5.2.2 การวิเคราะห์อย่างละเอียดหลังการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนของการวิจัยสิ้นสุดลง ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดอย่างละเอียดเพื่อเป็นข้อสรุปสำหรับการ เขียนรายงานการวิจัย และเป็นข้อมูลย้อนกลับ

5.2.3 การวิเคราะห์เพื่อสรุปภาพรวม เมื่อการพัฒนาดำเนินการจนจบและ

เสร็จสิ้นทุกขั้นตอนแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมข้อมูลในภาพรวมอีกครั้งเพื่อประเมินผลการพัฒนา และจัดทำสรุปผลอภิปรายการวิจัยทั้งหมด

การแปลความ

แบบประเมินภาวะผู้นำเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามเกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543) ดังนี้

5.00 – 4.51	หมายถึง	มีภาวะผู้นำครูอยู่ในระดับดีมาก
4.50 – 3.51	หมายถึง	มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับดี
3.50 – 2.51	หมายถึง	มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง
2.50 – 1.51	หมายถึง	มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย
1.50 – 1.00	หมายถึง	มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยมาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี